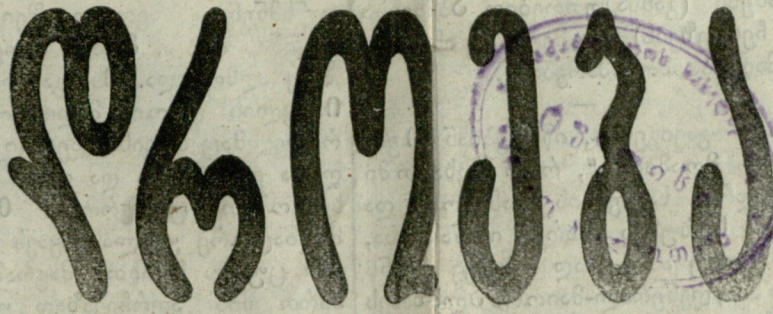

რედაქცია

ბანოვის ქუჩაზე, სტ. მელიქიშვილის სტამბაში, ამატუნის სახლებში.
ხელის-მომწერა
რედაქციაში და სტ. მელიქიშვილის სტამბაში.
ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисѣ. ВЪ конторѣ редакціи газеты „Дროება“, при типографіи Меликова.
გაზეთის ფასი
წელიწადში—8 მან., ნახევარ წელიწადში—4 მან. და 50 კაპ.; თვეში—1 მან.
ცალკე ნომერი—ერთი შაურის.

განცხადება

მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და ფრანგულს ენებზე.
განცხადების ფასი
დიდი ასოებით, ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ციცეროთი, სტრიქონზე—5 კაპ. და პეტიტით—4 კაპ.
თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებ და შეამოკლებს გამოგზავნილ სტატიებსა.
ღუბუქდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

გამოდის კვირაობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

ხელის-მომწერა ამ 1877 წლის

„დროებაზე“

მიიღება გაზეთის რედაქციის კანტორაში, სტ. მელიქიშვილის სტამბაში (ბანოვის ქუჩაზე, ნაბ. ამატუნის სახლებში).
ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა შემდეგის აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი:
Въ Тифлисѣ. Въ редакціи газеты „Дроება“.

Table with 3 columns: Subscription type, Duration, and Price. Includes entries for monthly, quarterly, and annual subscriptions.

ხვედრი ფასი გაზეთის დაბარებისა-თანავე უნდა გამოიგზავნოს რედაქციაში.

ტელეგრაფები

ზუგდიდი, 20 მაისს. ბადათას ხიდთან შეტაკების დროს, 16-ს, მტერის მხრით (აფხაზები და ოსმალები) სამი ათასი კაცი იუვნენ. 17-ს ჩვენი ჯარი კოდორზე გადავიდა და ჯგერტს მივიდა. ხიდზე გადასვლის დროს ჩვენის მხრით ოცი კაცი დაჭრილი და მოკლული.

ზუგდიდი, 21 მაისს. 18 მაისს, იმ დროს, როცა აფხაზები კოდორზე გადმოდიოდნენ, დენერალმა ალხაზოვმა გაგზავნა იმათ წინააღმდეგ ორასი კაცი ქუთაისის დრუჟინისა და ასი უახსნი-რუსი. ჯერ ჩვენები დარჩნენ გამარჯვებულნი, მაგრამ შემდეგ მტერს მიემატა კიდევ ასალი ჯარი, რომელიც კოდორის ჩასართავთან გამოვიდა ზღვიდგან; გაცხარებულს ბრძოლაში, საუბედუროთ, მოჭკლეს კამანდირი ქუთაისის დრუჟინისა ზოდოლკოვნიკი თ. ს. მიქელაძე; ამას გარდა მოკლულია ცხრა მილიციონერი და სამი უახსნი; დაჭრილი არიან: დრუჟინის სამი აფიცერი და 21 მილიციონერი. რამდენიმე როტა ახალციხის ზოლკისა გაგზავნილი იყო ჩვენი ჯარის დასახმარებლად, მაგრამ ვერ მოასწრო.

ჭასავ-იურთი, 17 მაისს. სალაგათში (ლეკებში) არეულობის მოხდენის გამო, ვედ-

ნოდამ გამოვიდა ზოლკოვნიკის სამოილოვის ატრიადი, მივიდა ზონსიუს და აიკლო სოფ. სამსერი. ამავე დროს ჭასავი-იურთიდან გამოვიდა ზოლკოვნიკის ბატონოვის ჯარი და აუტაშთან დაამარცხა სალაგათელები.

შერა, 18 მაისს. თერგის ატრიადების დასახმარებლად გაგზავნილია ასალი ჯარები სულიუს, ბურთუნაის და გუმიტში. ანდიდამ გამოსულმა ზოლკოვნიკის თ. ნაკაშიძის ატრიადმა დაამარცხა, 17-ს, სიუის აულთან სუთასი აჯანყებული კაცი, მცხოვრებლები სალაგათის მახლობლად ართლუისა და დინუის აულებში. ჩვენებმა 80 კაცი მოჭკლეს და 100 ტყვედ წამოიყვანეს.

ჭასავ-იურთი, 19 მაისს. სალაგათელები ემორჩილებიან ჩვენ ჯარს და აცხადებენ, რომ უკვლა თქვენ მოთხოვნილებას შევასრულებთო.

ტუახსე, 21 მაისს. მტრის ორის ჯავშნიანის სომალდრიდამ სუთი საათის განმავლობაში უშენდნენ უშებარებს სოჩას; შემდეგ სუთ ნაჰში ჩასვეს თავის ჯარები და სმელეთსე გამოსვლას აპირებდნენ. ჩვენებმა დაუშინეს მათ ტყვია ორას ნაბიჯზე და ჯერ უკვლა მენაჰეები და მერე უკვლა შიგ მსხდომი ხალხი დასოცეს. ნაჰები უკან წაიყვანეს ოსმალოს სომალდებმა, რომლებიც ბიჭვინტისაკენ წავიდნენ. ჩვენკენ მხოლოდ ერთი მოკლული.

ათინა, 23 მაისს. თესალიაში ხალხი აღდგა და ერთი ოსმალოს სოფელი დასწვეს.

სტამბოლი, 23 მაისს. ამბობენ, რომ ოსმალოს ძლოტის უფროსი კობარტ-ფაშა შაზღვაში წავიდაო.

ცეტიინი, 23 მაისს ჩერნოკორიის მთავარმა ნიკოლაიმ გადაწვიტა, რომ ახლავე გაელაშქროს ოსმალების წინააღმდეგ.

ოზურგეთი, 21 მაისს. ზოლკოვნიკის გუჩინის ჯარი სოფ. ზენითთან გამაგრდა; ამ დროს ჩვენის მხრით რვა კაცი დასჭრეს. დღეს ორი კალონა გაგზავნეს აწვეისთავში, ერთი მდ. აჭვიდამ და მეორე გაკუთიდა, რომელთაც ფიცხელი შეტაკება ჭქონდათ მტერთან. მტრის ჯარი გაუაქციეთ. სამებისთან დაუენუეს ჩვენს ჯარს მტერმა სროლა დაუწყო და ერთი კაცი დაგვიჭრა.

ზარიქი, 21 მაისს (2 ივნის). ზარიქის მუნიციპალური რჩევის თავმჯდომარე (ქალაქის გამგობის თავი) ბონენ-დჭიუერდიე, მმართველობის წინააღმდეგის სიტყვის წარმოთქმისათვის, დაატუსაღეს.

ათინა, 21 მაისს. შესდგა ასალი სამინისტრო, რომელმანც გამოაცხადა, რომ საბერძნეთი ახლავე ომისთვის მზადებას უნდა შეუდგესო.

ს-პეტერბურდი, 20 მაისს. სელმწიფე იმპერატორი თავის მეტევიდრით მოქმედ არმიში წაბრძანდა, დუნაისე.

სტამბოლი, 22 მაისს (3 ივნისს). აღრინდელმა მთავარ ვეზირმა მეტევიდ-რუშტი-ფაშამ გამოუცხადა სულთანს, რომ ოსმალების მხოლოდ მიტჭად-ფაშა უშველი-სო და ამისთვის იმას სტამბოლში დაბრუნების ნება მიეცითო.

ომის აზვები

ოზურგეთი, 18 მაისს („დროების“ კორესპონდენცია). ზუშინასწინ, 16-ს, გათენებისას გადავიდა ჩვენი ჯარები პინტრიშის მდინარეზედ. ამჯარში იყოთ. იესე ზურიელის გურულების დრუჟინიდან პირველი და მეორე სოტნა, ამასთან პლასტუნები და რამდენიმე რუსებოც.

სროლა აუტყდათ იმ გორაზედ, რომელიც სინის-ძირის აქეთ მდებარებს. ამ გორაზედ, ზღვის პირად, ოსმალოებს კარგი სიმაგრე აქეთ. ჩვენი ჯარი სოფ. სამებისაკენ და ზვეით პონდინს გაემგზავრა, სადაც ოსმალებს სიმაგრეში 3,000 კაცამდინ ყვანდათ დაბანაკებული.

დილიდან სალამოდინ სროლა არ შეწყვეტილა; ორივე მხრით დიდი ზარალია, ჩვენებმა ერთი ოსმალოს სალდათი დაატყვევეს. ამ ახლო-მახლო ალაგებში დაბანაკებულია ახლა ჩვენი ჯარი მთის ზარბაზნებით.

აქამბობენ, ას-ოცი კაცი, შობულეთის მცხოვრები, შემოგვიერთდა ჩვენ თავის თოფებით და ტყვია-წამლითა და ესენი გვარწმუნებნო, რომ კიდევ სხვებიც გადმოვლენ ჩვენკენაო, თუ არ ააოხრებთ და აიკლებთ ჩვენს ცოლ-შვილს და სოფლებსაო.

ამ უკანასკნელს შეტაკებაში ჩვენის მხრით, როგორც მითხრეს, 5 კაცია მოკლული და 15 დაჭრილი. მათრებს რა ვაზარალებთ,—ის კი ნამდვილად ვერ შევიტყე.

ალი-ფაშა თავდგირიძეს ხონთქრისაგან მოსვლია ჯილდოთ მუშინრობა და იმის უმცროს ძმას—ოსმან-ბეგს ფაშობა.

რადგანაც რუმინიამ თავის დამოუკიდებლობა და ომი გამოუცხადა ოსმალეთს, ამის გამო საინტერესოა შევიტყოთ, თუ რა ძალით დაენმარება რუსეთს ეს პატარა სახელმწიფო ამ ომში.

„რუსის ინვალიდის“ გამოანგარიშებით, დაწვრთნილი და გვარიანად დაიარაღებული ჯარის რიცხვს რუმინიას შეადგენს სულ 20,000 კაცი, ქვეითი და ცხენოსანი. ამას გარდა ომიანობის დროს, თუ საჭიროებამ მოითხოვა, რუმინის შეუძლიან კიდევ 32,000 კაცამდინ მილიცია გამოიყვანოს, ასე რომ რუმინის მთელი ჯარის რიცხვი ამ ანგარიშით სულ 52,000 კაცი გამოდის. მაგრამ ამ ჯარადამ ნახევარი თუ იქნება კარგათ დაიარაღებული და გაწვრთნილი სამხედრო ხელობაში, ისიც კარგია. რაც უნდა იყოს, ეს კარგი დახმარება იქნება, რასაკვირველია, რუსის არმიისათვის.

დუნაიდან იწერებინ, რომ ჩვენი (რუსის) ჯარი სულ მზათ არის ლუ-ნაიზე გადასვლას და ბრძოლის ველზე გამოსასვლელად; მაგრამ ლუ-ნაი ამჟამად საშინლად აღიდებულია და იმაზე ხიდების გაკეთება და გადასვლა არას გზით არ შეიძლება ჯერ-ჯერობითაო.

მცოდნე კაცები ამბობენ, რომ ლენინი მომავალი ივნისის თვის დამლევამდე ყურადღების ღირსი შეტაკება არ მოხდება რუსეთში და მსმალეების ჯარებს შუაო.

მსმალეთის ლენინის არმიის და იმის იქაურს ციხეების გამაგრებაზე შემდეგი ცნობები ამოგვაქვს ერთი ფრანკო-რუსული გაზეთიდან:

ლენინის არმიის უფროსად, როგორც მოგვხსენებთ, დანიშნულია აბდულ-მერიმ-ფაშა ძველადვე გამოჩენილი და სამხედრო საქმეებში კარგად გამოცდილი და დახელოვებული სარდალი. ის არც სამხედრო მინისტრს, არც მუიბ-ფაშას და არც სხვა არავის არ აძლევს ნებას, რომ თავის რომელსავე საქმეში და განკარგულებაში გაეროს. ჰველა იმის ბრძანება აქ ხმის-ამოუღებლად უნდა შესრულდეს.

აბდულ-მერიმ ფაშის, ანუ უკეთ ესთქვათ, ლენინის არმიას შეადგენს ამჟამად 242 ბატალიონი (თითო მსმალის ბატალიონში 600 კაცი ითვლება), 42 ესკადრონი და 26 წარბაზანი. ის ჯარი ასეა განაწილებული: ტუსტურჯიდან ლენინის ჩასართავადინ და ლობრუჯუში დაყენებულია 38 ბატალიონი, 6 ესკადრონი და 32 წარბაზანი; თითქმის ორი ამდენი ჯარი და წარბაზანი მდინის ზემოდამ არის, ლენინზე. დანარჩენი უმთავრესი ძალა აბდულ-მერიმს და ბანაკებულს ჰყავს იმ ოთხ კუთხედის ციხეებში, რომლისაც ასეთი იმედი აქვთ მსმალებსა, ვ. ი. სილისტრიაში, რუსუკში, მარნაში და შუმლაში. ამნაირად, ამბობენ, რომ აბდულ-მერიმს, ამ ციხეებში დაყენებულ ჯარს გარდა, გამოიღო ბრძოლის ველზე რუსების წინააღმდეგ მხოლოდ 60,000 კაცის გამოყვანა შეუძლიანო.

მოს ინგლისურს გაზეთში არზრუმიდამ იწერებან, რომ მუხთარ-ფაშა იძულებული იყო, რომ მომეტებული ნაწილი თავის ჯარებისა არზრუმიში მოეყვანა, რადგან რუსის ჯარებისაგან საღანლულის გზის შეკვრის შეეშინდა.

ამავე გაზეთის კორესპონდენტი გვაცნობებს, რომ მსმალთა მმართველობამ განკარგულება მოახდინა, რომ არზრუმიში ბლობათ გაგზავნონ ჯარებისათვის სურსათი, რადგან ამ ქამად იქ მხოლოდ იმდენი საქმელ-სასმელი აქვთ ჯარებს, რამდენიც მართა სამის თვის განმავლობაში ყოფილა.

ზოგიერთს გაზეთებში იწერებოდნენ ამას წინათ, ვითომც ზერმანისა და აესტრიის იმპერატორები ბუხარესტში წასვლას ემზადებოდნენ და ვითომც იქ ამათ რუსეთის იმპერატორთან უნდა დაეწყათ მორიგების თაობაზე მოლაპარაკება. მაგრამ ეს ამბავი ტყუილი გამოდგა.

ათინიდან ერთს ფრანკო-რუსულს გაზეთში იწერებან, რომ სტამბოლიდან აქ ძალიან ცუდი ამბები მოდიხსო, ხალხი ერთობ აღელვებულია, ერთობ უკმაყოფილოდ არიან ყველანისულთან ზედო და შესაძლებელია, რომ აბდულ-ჰამიდი გადააყენონ ტახტიდან და ნაცვლად იმისი უცროსი ძმა მემედ-რეშადი დასვან მსმალეთის ტახტზედო.

სტამბოლში შემდგარა საზოგადოება, რომლის დანიშნულება ის იქნება, რომ თუ ფულებითა და თუ სხვა ყოველგვარ საშუალებით, ხელი მოუშართონ იმ ქვეყანის მაჰმა-

დიანებს (განსაკუთრებით აბხეზსა და ჩერქეზებს), რომელნიც ამ რაიონის მალეებს მოეხმარებინან.

ჩვენ გავიგეთო, იწერებან მფილისის მოამბეში, რომ აფხაზეთში სამხედრო საქმეების გამგეობ და დაცვა სოხუმის მაზრის იმ ნაწილს, რომელიც ამ ქამად კიდევ ჩვენს ხელშია, ლენინალ-მაიორს ალხზოვს მიენდო, რომლის ხელქვეითაც იქნება ლენინალის ძრავჩენკოს აღანდელი ატრიალი.

ზემლინში მისულა 20,000 კაცი აესტრიის კორპუსი.

რუმინიაში და ტრანსილვანიაში, დაქრებულნი წვიმების გამო, ჰხები ისეთ ნაირად გაფუჭებულა და წყობსაც ისე მოუმატნია, რომ ჯარი მოძრაობა აღარ შეუძლიან თურქულ რუმინიასა და ტენგრიას შუა გზებში შეკრულიანო.

სამართლადი

* ბუშინ, სამშაბათს, საღამოს 6 საათზე დიდი მთავარი ქაგასის ნამესტნიკი ძალაქიდან აღექსანდრაპოლს წაბრძანდა.

* ბასულ შაბათსა და კვირას აღექსანდრაოვის ბაღში, როგორც მოგვხსენებთ, „სახალხო სეირნობა“ იყო გამართული არტანის ადების სადღესასწაულოთ. დიდძალი ხალხი იყო ორივე დღეს ბაღში, რადგან საყურებელი ბევრი რამ იყო. მანსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია ახლად მიცვალბულ ლენ-მაიორის თ. ილია ჩოლაყაშვილის სურათმა და არტანის ციხის ნახატმა, რომელნიც ბაღში იყვნენ გამოფენილნი.

ამბობენ, ამ ორივე დღის განმავლობაში შეიდი ათას მანეთზე მეტი მოგროვდა ომში დაჭრილებისა და ლარიბი მხედრების ცოლშვილის სასარგებლოთაო.

* როგორც უკანასკნელ გვერდზე დაბეჭდილის მაზანდიდან ნახავთ, ცოტა არ იყოს, ყოველ გვარი ხორავი გაიფადა ამ უკანასკნელ დროს ჩვენს ქალაქში.

* შუ. ა. იონანესიანის სომხური ჟურნალი „ზორცი“ გვაცნობებს, რომ სომხურს ენაზე ითარგმნება უუ. დ. ბაქრადისა და მიცვალბულის ნ. ბერძენოვისაგან რუსულად შედგენილი წიგნი, სახელად „ისტორიული და ეტნოგრაფიული აღწერა მფილისისა“.

* მეორე ბიბლიოგრაფიული ახალი ამბავი: უფ. ტერ-ბაბრიელიანცმა შეადგინა ქართულ, რუსულ, სომხურ, ფრანკო-რუსულ, ნემენცურ, ურთულ, თათრულ და კიდევ, მგონი, ოცს სხვა ენაზე ერთი პატარა ანბანი, დაბეჭდა და მალე წიგნის მაღაზიებში გაისყიდება. ნეტავი ჩვენს ქალაქს, ამისთანა პოლიგლოტი ჰყავს!

* ჩვენ გვთხოვენ დაბეჭდოთ ეს თელავიდან მიღებული შენიშვნა: ამას წინათ, თელავის სუდში იყო დანიშნული განსარჩევლად შემდგომი საქმე: ერთი გათხოვილი ქალი ელაგებოდა თავის გაუყრელს ბიძაშვილებს მამის დანაშთენს უძრავს ქონებას.

მომრიგებელმა მოსამართლემ, მოვლეობისა მებრ თვისისა, მისცა მოდავე პირთ წინადადება, რათა მათ ეს საქმე დაებოლოებინათ სინილისიანის მედიატორებით. მოდავენი დაე-

თანხმენ ახლად და შეიქმნა შუა-კაცებსა ძე. ა. მითი მათგანი სულ-შივე აღმოჩნდა. ეს გახლავთ მეფე ირაკლის დროის მედიატორე მ. მ., რომელმაც თავისი დერციკობით ველარა გააწყურა და ეხლა ამ ახალი ხელობით ცხოვრობს. თუმცა ეს მედიატორე ყველას ჰყავს შენიშნული ცუდის მხრით, მაგრამ მოდავე პირთ მის აღრჩევად უარი არა ჰყვეს, რადგან ორივე მხარე იმ დროს იმედოვნებდა, რომ მ—ვის შეყიდვით მოიგებდნენ საღაო საქმეს; იცოდნენ რომ იმისგან ეს პირველი მაგალით არ იქნებოდა. იმავე დღეს შეადგინეს ხელწერილი მედიატორეების აღმორჩევად.

„მანამ ეს უკანასკნელი შევიდოდნენ საქმის განხილვაში, მოდავე პირნი, ერთმანეთის მალევე, მიბრბოდნენ მ—თან შესასყიდავთ. არ ვიცო—რომელმა უფრო მომეტებული აღუთქვა, მაგრამ, როგორც გარდაწყვეტილებამ გვიჩვენა, გათხოვილის ქალისაგან აღთქმული ფული ნაკლები უნდა ყოფილიყო, ამისათვის რომ შედგენილის გაჩინებით ეს ქალი მ—ვმა აღარ იცნო მამის მემკვიდრეთ და ველარცა—რა მონაწილეობა მიიღო მისის საცხოვრებელიდან.“

„ამ საქმის შესყიდვით გარდაწყვეტა მტკიცდება იმით, რომ გუშინ, ბაზარში, დამარცხებული პირი შეჰხვდა იმ „სინდიისანს“ მედიატორეს და უთხრა: „შე უსინდისო! აკი მიბრბობდი ნახევარ მამულს შენ გარგეო! თუ ასე გეწადა, ფული რაღათ გამომართვი?“

„დიდი სასარგებლო იქმნებოდა, რომ ამ გვარს მედიატორების შესახებაც იმისთანა წესდებულბა დაიდებ, როგორც „სინილისიანს“ ადვოკატებზედ არის; და თუ თითონ მომრიგებელი მოსამართლე (რომელიც ეხლა მოკლეთ იცნობს თელავის ხალხსა) მოარბებს იმისთანა პირებს, როგორც მ. მ., ამგვარს ცოდო-მალლის საქმეებს, კარგათ ინებებდა. ეს დალოცვილი ხომ დიდი ხანია, რაც იცნობს იმის სინილისს. დიდი ხანი არ არის, რაც ეს მედიატორე ამ გვართვე მოიქცა თავის ნათესავის თ—ის საქმეში.“

„დროშის“ კორესპონდენცია

ზორკანის უზღდი, 15 მაისს. რო დაიწყებთ ამ ჩემ კორესპონდენციის კითხვას, უეჭველია, პირველადვე იტყვიან, რომ ეს რა წვრილი საგანი ამოურჩევია უ. კორრესპონდენტს გაზეთში მოსაწერათო! მაგრამ წაიკითხეთ ბოლომდინ და დაწამუნებით, რომ ამ საგანს ჩვენში დიდი მნიშვნელობა აქვს. საგანი აი რაში მდგომარეობს:

სადაც შეესულვარ მომრიგებელ სასამართლოში, ყველგან დამინახავს შიგ გამოჩენილ ადგილას ახლოვბა და მანვე დადებულნი სახარება ჯვართ და ოლარით. ზორკანის მომრიგებელ სასამართლოში კი ამას ვერ შენიშნავს კაცი. აბა რაზე აფიცებენ მოწმებსაო?—იტყვის მკითხველი. მოწმებს აფიცებენ, მაგრამ ისე არა, როგორც სხვაგან. აქ უპოგიათ საღაოცა ერთი დამტყრეული და გაშავებული ჯვარი, ერთიც დაგლეჯილი ძველი სახარება, რომელსაც ნახევრობით ფურცლები აკლია და ერთი არა შესაფერი ოლარიც უნახავთ.

მოუწდათ, ესთქვათ, მოწმების დაფიცება; შეიქმნა ერთი ძებნა ამ ჯვრისა და სახარებისა. ხან უფსდის სასამართლოს შეაფიქრად გამოიღებენ, სადაც ქალაღებთან იქნება შე-

ტენილი, ხან საღაოცა ისევე სასამართლოს საქმეებში მომხმარებან და ასე მოიყვანებენ ტყუილ მოწმებს ხანდისხან დიდი დავაც ადგება მომრიგებელ და პოლიციის სასამართლოს შორის: ერთი ამბობს: ჩემიანო და მეორეც ამტკიცებს: ჩემიანო.

როგორც იქნა მოინახა ეს დაგლეჯილი სახარება და დამტყრეული ჯვარი; მაგრამ სად არის მღვდელი? მხლა გავხანინან ბაზარში იასაულს ამ სიტყვით: „წადი და ვინც ნახო მღვდელი, უთხარი, სუღია გიბძანებს, აქ მოდოო!“ თუ ნახა, მეტი ღონე არ არის, უნდა წაჰყვეს. ვერ ნახეს მღვდელი. მომჩივანი და მოპასუხე თხოულობენ ფიცით ეკითხოს მოწმებს. მოსამართლე ხელწერილს ართმევს, რომ მართალს იტყვიან და რომ დასჭირდესთ, ფიცითაც იმას აჩვენებენ, რასაც უფიცოთ აღიარებენ. ჰკითხეს მოწმებს. რომელიმე მხარემ მოითხოვა ბოლოს, რომ მათ ფიცით ეკითხოს. იშოვეს მღვდელიც. მხლა ჩავარდნილნი არიან მოწმები ერთ გაჭირვებაში: არ გგონათ, თუ ფიცით კითხვდნენ და ტყვილი აჩვენეს; მაგრამ თავის ხელწერილისაც ეშინიანთ. ჰველა აშინებს მას, რომ ფიცით თუ ჩვენება შეცვალეს, სიმბირში გაგზავნიან. რა ქნას არ იცის, და ძალა-უნებურათ ფიცის შემდეგაც ტყუილს ლაპარაკობს ჩვენებაში.

ანუ, ესთქვათ, დააფიცეს ჩვენებურ ხალხს ჯერეთ „რუსული ფიცის“ ბევრი არ ეშინიან და მერე ხედავს, რომ ჯვარი გატეხილია, სახარება დაგლეჯილი და არავითარ მნიშვნელობას არ აძლევს ამ გვარ ფიცს. იხომ იმდენად გახსნილი არ არის გონებით, რომ იცოდეს ფიცის ძალა. ბევრჯელ გამოგონია ხოლმე გლეხებისაგან: „ნუ გეშინიან, ბიჭო, ნატყე კი არ დაგაფიცებენ ჩვენებურათ; დაგაფიცებენ ერთ ღახულ სახარებაზე და დამტყრეულ ჯვარზე. იმისთანა სახარება და ჯვარზე ათას ჯერ რომ დავიფიცო, ის მე ვერას მიზამს!“

თუ სხვაგან სასამართლოებში ამ საგანზე მიუქცევიათ ყურადღება, რა მიზნია, რომ აქ არ აქცევენ? მტკენ ეს ამბავი იქნება ძრიელ წვრილო საგნად შერაცხვით, მაგრამ მე კი ამას მოგახსენებ, რომ ამისთანა დაუდგენელობით ბევრი მართალი მხარე იღუპება.

მით ამბავს მოგიხსნობთ, რომელიც ჩვენს სასამართლოში მოხდა და გაიგებთ—თუ რა მნიშვნელობა აქვს ჩვენ ხალხზე გარეგან შეხედულობას: მრ კაცს საქმე ჰქონდა სასამართლოში. მოპასუხემ შეიტყო, რომ მომჩივანს ტყუილი მოწმები უშოვნია. საქმის გარჩევის დროს გამოვიდა და დადგა მოსამართლის წინ; დიდის კრძალვით გამოიღო უბიღამ რაღაცა კარგ ფარჩის ნაჭერში გახვეული და ვერცხლის ძეწქაზე და დასვენა ზემოთქმულ დაგლეჯილ სახარებასთან. ბარეთ ეუბნებოდა მოწმებს: „მტკენ ნუ ფიქრობთ, რომ იმ დაგლეჯილ სახარებაზე და გატეხილ ჯვარზე დაგაფიცოთ. მე აგერ მყავს მოჭედილი და სასწაულ-მოამქმედი სახარება და ენახოთ ერთი ტყუილი აჩვენეთ და შეიტყობთ მალე თქვენს სერს.“

დაფიცების დროს სთხოვა მოსამართლეს, რომ სასამართლოს ჯვარსა და სახარებასთან მისი სახარებაც დაასვენებინოს. მოსამართლემ ნება მისცა. მოწმებს შეეშინდათ, მართლა, და მომჩივანმა საქმე წააგო. საქმის გათავების დროს გამართ-

ლებულმა სიცილი დაიწყო გარეთ. ჩააცივდნენ აქეთ-იქით კაცები, რომ მისი სასწაულო-მოქმედი სახარება ეჩვენებინა, მაგრამ არავის არ აჩვენა, შინ წავიდა. ბოლოს, როგორც იქნა, მე გამიტყდა და მაჩვენა: ამ კაცს თურმე ფიცრის ნაჭერი ჰქონდა ფარჩაში გამოხვეული ასე კრძალოვით; იმ დღეს აეღო ერთ საღურგლოში. საქმის გათავების შემდეგ კიდევ გადაავლო.

დიდი საჭირო არის, რომ ამას ყურადღებას აქცევდნენ ჩვენი მოსამართლეები და ერთ ხატს ჯვარსა და სახარებასთან დაასვენებდნენ; მაგრამ ჯვარი და სახარება რომ ვერ უყიდიან, ხატს საიღამ იყიდონ.

ასე, ჩემო ბატონო, თუ ჩვენი ხალხი ხშირად ტყუილზე იფიცავს, ამაში ბევრ მონაწილეობას იღებენ უმფროსებიც, რომელნიც მათ ჩვეულებას ყურადღებას არ აქცევენ. ჩვენში ფიცი წინეთ სულ სხვანაირი იყო და იმიტომაც ეძახიან ახლანდელ ფიცს „რუსულ ფიცს“, ამისთვის რომ ჩვენში ეს ფიცი რუსების შემოსვლის შემდეგ არის მდებარე ხალხში მიღებული. ძნელად ნახავ კაცს, რომ ხატზე დაფიცების შემდეგ ტყუილი აჩვენოს, მაგრამ „რუსული ფიცის“ კი არ ეშინიანთ. ჩვენ თუ ხალხის განათლებას უყურეთ, სანამ ისინი გაიგებდნენ ფიცის მნიშვნელობას, მანამდისინ, იქნება, ჩვენი მოსამართლე კი არა, ჩვენი სასამართლო და კანონებიც კი გამოგვეცვალოს.

X

თელავი, 15 მაის. ამ მაისის პირველს რიცხვებში ვილაკამ მოიტანა თელავში ახალ ამბათ, რომ სოფელს ნასომხარში, დიდის ქუჩის შემდგომ, ერთს მარხაში ზამღენიმე დიდი და წვრილი ქვევრები ამოკვივდა მიწიდანაო. ამ ამბავმა შეაშფოთა მდებარე ხალხი და ყველგან ისმოდა — ღმერთმა თავისი რისხვა მოგვევლინაო — და ერთი მეორეს აფრთხილებდნენ, რომ ბოროტი საქმე აღარავის ექმნა, რომ იმგვარივე ანუ მომეტებული რისხვა მათზედაც არ მოიღოს ღმერთმა!...

ზოგს არ გვეჯერებოდა ქვევრების ამოკვივდა და რადენამაღ პირმა მოვიწოდეთ ნამდვილის შეტყობა და რადგან სოფელი, სადაც ეს შემთხვევა მოხდა, არის თელავიდან არა უმეტეს ხუთის ვერსისა, წავედით და ადგილობრივ ვნახეთ შემდგომი:

ვენახის თავში დგას ფიცრული მარანი დახურვილი ჩალით. ქარები აქვს მარანს იმ სახლისაკენ, რომელიც ეკუთვნის მარნისავე პატრონს. მართლაც, რაღაც მიზეზისაგან არის შერყეული ოთხი დიდი და პატარა ქვევრი: პირველი ქვევრი, ოთხ საპალნიანი, არის გადმოწოლილი ჩრდილოეთის მხარეს და ძირი აქვს აღებული მალა მიწიდან ორს არშინზედ და პირი დაბჯენილი მიწაზედ, მაგრამ და თავისი სარქველიც ზედვე ჰხურავს; მეორე, ორ საპალნიანი, არის ამოწეული თავის ბინიდან პირ-და-პირ ჭერისაკენ და არის გაჭედილი მიწასა და დიდი ქვევრის ძირს შუა ასე, რომ ამოწეული ქვევრის ძირი არის განშორებული თავისი ადგილიდან ერთს არშინზედ; მესამე, ექვს ჩაფიანი ქოცო, ამგვართვე არის ამოწეული ნახევარ არშინზედ, და მეოთხე, ხუთ ჩაფიანი, არის დაპირქვევებული სრულებით მიწაზედ. მართი ამ ქვევრებთან არის სრულებით გაშვებული, თითქმის განგებ ეპქით შეღებილი იყოს.

მარნის პატრონი გვარწმუნებს, რომ ქვევრები დაძულა იმ მიწულში, რომელსაც ერთი საშინელი გრგვიწვა იყო ამ თვის სამში. ჩვენი მხრით ეს შემთხვევა მივაწერეთ იმას, რომ იმ ალაგის ქვეშ უნდა ოდესმე აღმოჩნდეს გოგირდი, ნავთი, გვარჯილა ანუ სხვა რაიმე ამ გვარი, რომლის ძალსაც შეიძლება ემოქმედნა ამ შემთხვევაში. ქვევრების პატრონი კი მაინც თავის ნათქვამზედ სდგას და ყველას იმას ეუბნება: „ღმერთმა ჩემის ცოდვისა მკითხაო!“ როდესაც ერთმა ჩვენგანმა უთხრა მას, რომ თუ მართლა იმისთანა რამ გამოჩნდა, რაც ზევით ვსთქვით, — გამიღრღნებო, ამან ასე უპასუხა: „მე ნიმიდრე ეშმაკეული იქმნება და ხელს ვერ მოაკიდებო!“

მხლა მრთელმა თელავის უფროსი შეიტყო ეს ამბები და ყოველ დღეს უკლებლივ მიდის ხალხი იმ მარნის სანახავათ. ეს შემთხვევა უფროსსაც კი აცნობეს.

ა. შიუკოვი

უსხო ქვეყნები

ოსმალეთი

სულთანი აბდულ-ჰამიდი ძალიან ავთ არის და იმის მოჩინას აქ არაფერს მოელის, — ასე იწერება კორეს-პონდენტის ერთის პარიჟის გაზეთისა. ამ უკანასკნელ დროს ამგვარი საშუალების ხმარება, ამ გვარი ხმების დაყრა ერთობ განვირდა ხოლმე ოსმალეთში: როგორც რომელიმე ძლიერი პარტია ხონტქრის თავიდან მოშორებას, ტახტიდან გადაყენებას განიზრახავს, იმ წამსვე ჯერ ხმას დაჰყრის, რომ ხონტქარი ძალიან ავთ არისო და მოსალოდნელიაო, რომ ამ მოკლე ხანში ის ან მოკვდეს, ან ქვედამ შეიშალოსო; მერე, რაკი ამას გაავრცელებენ ხალხში, ვნახოთ, მართლა სულთანი ან „მოკვდა“ და ან ჭკუიდამ შეიშალა, და იმას მაგიერად ახალი აბრძანდა ტახტზე. ამის მიზეზი არ არის, რომ, შარანის ძალით ახალ სულთანს არ შეუძლია ტახტზე ასვლა, თუ ძველი ცოცხალია; ჯერ ძველი უნდა მოიშორონ თავიდან და მერე ახლის ტახტზე აყვანა შეიძლება.

სოჭტების მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად, სულთანს მოეხმა რუმელი-ფაშა და წინადადება მიეცა იმისათვის ახალი სამინისტროს შედგენის თაობაზედ. მაგრამ რუმელი-ფაშას ამაზე უარი გამოუცხადებია და პირ-და-პირ უთქვამს ხონტქრისათვის, რომ ამჟამად ოსმალთს გაჭირვებამ გამოყვანა მხოლოდ მიტჰხან-ფაშას შეუძლიაო და ამის გამო გირჩევთ ის მოიხმონ მმართველობის მოთავე კაცთაო. ამბობენ, სულთანი ჯერ ძალიან კოკმანობს, არ უნდა, რომ კიდევ მიტხან-ფაშის ხელში ჩავარდეს! მაგრამ ბოლოს იძულებული იქნებაო, რომ თავის სახელმწიფო საქმეების გამგეობა და ამ გაჭირვებამ გამოყვანა კიდევ იმას მიანდოსო.

მაინც აღრე მიტჰხან-ფაშის მომავლინებელ მტრებად ითვლებოდა, ისინიც იმას ამბობენ ახლაო, იწერებია ერთს ინგლისურს გაზეთში, რომ ოსმალეთის დახსნა ამჟამად მხოლოდ მიტჰხან-ფაშას შეუძლიანო; ის ისეთ ნიარად დახლართავს მეროპის საქმეებს და ამდროსვე ისე მოათავსებს ოსმალთს საქმეებს, რომ ამ გაჭირვებამ გამოიხსნის იმასაო.

საზრანეთი

პრათუ საზრანეთის რესპუბლიკელებში, ყველა გარეშე სახელმწიფოებშიაც ძალიან ცუდი შთაბეჭდილება მოახდინა რესპუბლიკის პრეზიდენტის მაკ-მაჰონის უკანასკნელმა მოქმედებამ, ე. ი. შულ სიმონის სამინისტროს დათხოვნამ და იმის ნაცვლად ბროჰლისა და ჟურტუს სამინისტროს დანიშვნამ. შეველა დარწმუნებულია, რომ ეს ახალი მმართველობა ხეიროს არ დააყრის საზრანეთს, რომ ხალხში ისინი, თავის კლერიკალური მოქმედებით და მონარხის აღდგენის მეცადინეობით, არეულობას და იქნება რევოლუციასაც გამოიწვევენ; ყველა ჰხედავს, რომ ამ სამინისტროს დანიშვნას მხოლოდ ის განზრახვა აქვს, რომ ხალხის უფულოთადესს მიღრეკილებას და ნატურას ეწინააღმდეგოს, ეწინააღმდეგოს საზრანეთში რესპუბლიკის დამკვიდრებას და მონარხია აღადგინოს. მაგრამ ისე გამჯდარია ახლა ხალხში რესპუბლიკის სიყვარული, რომ ვერ მოითმენენ, რომ იმას ხელი ვინმე შეახს. ბედი საზრანეთისა კიდევ ის არის, რომ რესპუბლიკის მოთავე კაცებად ამჟამად ისეთი დახელოვნებული და წინდახედული კაცები არიან, როგორც ზამბეტა, რომელიც თავნებურად ერთ ნაბიჯსაც არ გადაადგამს და კანონის საშუალებით ეცდება რესპუბლიკის დამკვიდრებას და იმის მოწინააღმდეგეთ დამარცხებას. შექველია, რომ ამ შემთხვევაში მთელი საზრანეთი ზამბეტას მხარეს დაიჭვოს.

პარიჟის გაზეთებში ბევრს ლაპარაკობენ ამ ჟამად იმ შესანიშნავ სიტყვაზე, რომელიც, შულ სიმონის სამინისტროს დათხოვნის გამო, წარმოუთქვამს მიქტორ ჰიუგოს სენატში. შმთავრესი ჰაზრი ამ სიტყვისა ის არის, რომ მმართველობამ მშვიდობიან და წარმატების გზაზე მიმავალ ხალხს ომი გამოუცხადაო; მაკ-მაჰონი ისეთის კაცების რჩევას დაადგა, რომელნიც იმას გაჭირების დროს თავს მიანებებნო და თვითონ კი მთელი საზრანეთის თვალში შერცხვენილი დარჩებოა. იმედი უნდა ვიქონიოთ, ერთის მხრითაო, ამბობს წარჩინებული პოეტი, რომ მმართველობა მალე გაიგებს თავის შეცდომას და შეჩერდებაო და მეორეს მხრით, ჩვენი კანონიერობისა და კეთილგონიერების იმედიც უნდა ვიქონიოთ.

სია ქველი ქართული წიგნებისა

ეს სია ჩვენ ერთმა ძველი წიგნების მოყვარე პირმა გადმოგვცა დასაბეჭდათ და ჩვენც დიდის სიამოვნებით ვებეჭადეთ, რადგან ამის ცოდნა გამოსადგვია ჩვენი მწიგნობრობის მოყვარეთათვის. თითქმის ყველა ეს წიგნები ხელნაწერები არიან.

- 1) გეომეტრია, ნათარგმნი მიხეილ მღვიძესაგან და მეფე მახტანგის გასწორებული. მ. მოსკოვის, 1726 წელსა.
- 2) რიტორება მხითარისა, თარგმნილი სომხურით ანტონ არხივისკოპოზისა ყოველისა საქართველოსა დავითიან-ბაგრატიონთა. მ. ტფილისი.
- 3) მეფე ირაკლის ბრძანებით ქართლისა და ქახეთის თავდაზნაურთა აღწერა დავით რექტორისა-მიერ. მ. ტფილისი. 1783 წ.
- 4) არისტოტელის კატეღორია, გადწერილი 1767 წელს.

- 5) მეტაფიზიკა ბაიოსისაგან, გადაწერილი იოანე ნათლისმცემლის უღაბნო მონაწილეთა, 1781 წელსა.
- 6) შლოსოფია ანტონ ძათალიკოზისა, გადაწერილი არს თელავის სემენარიამში, 1783 წელსა.
- 7) არისტოტელის სწავლა — ნათარგმნი რუსულიად, მრასტი თურქისტანოვისაგან, 1790 წ.
- 8) რელღამენტი, თარგმნილი რუსულით. მ. ტფილისი, 1801 წელსა.
- 9) საზოგადო სახმარებელი ლოღიკა.
- 10) მოქმედება დღესასწაულობით, დაწერილი ბაიოსისაგან ქ. თელავს, 1785 წელსა.
- 11) საზიარო ათ-თორმეტთა მოციქულთაგან, დაწერილი 1710 წელსა.
- 12) ნაბოძები ღრამატა ქართველთ თავდაზნაურთადმი 1800 წელსა. მ. ტფილისი.
- 13) თქმული მარკ ავერილისაგან რომის კეისრისა, წიგნი პირველი, თარგმნილი ლათინურად.
- 14) აღწერილობით გეოგრაფიული ლექსიკონი შმინდათა ადგილთ. 1800 წელსა.
- 15) შმ. მამა თესალონიკელი ცხოვრება.
- 16) შარაბაღელი სომხებისაგან მირთმეული თხოვნა მეფე მარეკლესთან სოფელს ბოლნისში გადმოსახლების გამო (ერთი თაბახი არის).
- 17) სახარება ხელნაწერი.
- 18) შემოკლებული მართლმადიდებლის რიგი.
- 19) მამა იოსების და სხვათა ბეჩენთა მამათა ცხოვრება.
- 20) საეკლესიო წიგნი საკითხავი ერთა კათოლიკეთა, თარგმნილი ლათინურად.
- 21) შარდაცვალეულთა (მოხსენების რიგი).
- 22) შმინდა მამა იპოლიტე რომის პაპის ცხოვრება.
- 23) წესი ზიარების მიღებისა.
- 24) საქრისტიანო მოძღვრება ყრმათათვის სასწავლებელი.
- 25) შმინდა მამათა ცხოვრება, გადაწერილია შუა-მთის მონასტერში. 1767 წელსა.
- 26) ანბანთ-ქება, მეფე თემურაზ პირველისა.
- 27) შახტანგ შაფლანის შეილის ლექსები.
- 28) სარიღონიანი, პოემა გადაწერილი ქ. მლადიკავკასს.
- 29) შიჩიკოვასი, ბუღალ-ოღლანისა და მესაზნდრე შირინის ლექსები, ერთი წიგნი არის.
- 30) ლექსები ფრიად კარგი და სასიამოვნო მეფის ძის ბაქარის წიგნიდან გადმოწერილი ქ. პეტერბურღსა.
- 31) ხილთა ქება თქმული მიორგი ბატონის შეილისაგან ჟამსა ჭმუნვარებისასა. მ. მოსკოვის.
- 33) ნარგიზოვანი, პოემა (ოთხი კარი).
- 34) მიჯნურთა ბადე — პოემა.
- 35) შეიდი მეცნიერი, თარგმნილი სომხურით.
- 36) შარ შაყიანი, ზღაპრული მოთხრობა, მეფე მახტანგის ბრძანებით ნათარგმნი.
- 37) ძველებური არაკები ანდაზებისამებრ მინაგვარი, გადაწერილი 1790 წ. ბულუღანთ სოლომონასაგან.

38) ლოცვანი მეფე თეიმურაზის ანდერძით, დაწერილია 1744 წ.
39) იკორთა ხელთუქმნელი ხატის მოქმედება.
40) ქართული ღრამატკია.
41) საფიქრებელი სამართლის დღეს.
42) საქართველოს მეფის თეიმურაზის პირველის ცხოვრება.
43) თელავის სემინარიის დაარსებისა და კურთხევისა გამოანტონ კათალიკოზთან ბაიოსისაგან მინაწერი ბარათები.
44) ძილილა დამან—ნათარგმნი სპარსულიდან მეფე ვახტანგისა და გალექსილია საბა-სულხან მრბელისაგან.
45) ძანონები ვახტანგ მეფისა, აღბულისი, ბიორგი მეფისა, კათალიკოზისა, ბერძნული, სომხური და ურიუზი.
46) შარამანიანი სრული.
47) არგონავატკეების მოგზაურობა ძოლხიდაში, გადაწერილია 1733 წელსა.
48) მიმოსვლა პოლნიცისა, ისტორიული და გეოგრაფიული, თარგმნილი რუსულიდან ბაიოსისაგან, ქ. მოსკოვის, 1776 წელსა.
49) ცხოვრება და მოქალაქეობა წმინდისა და ღმერთ მემოსილისა დავით ბარეჯლისა და სხვათა მამათა.
50) ამომავებელი აღწახო, ნაქცევთა ზედა მამულის თვისის, თარგმნილი თ. ბიორგი პელოვისამიერ, ს. პეტერბურგს, 1700 წელსა.
51) ძლიტე სასუფევლისა, გადაწერილი დავით ჩოლაყაშვილისა.
52) სამღთო სწავლა და დარიგება ბრიგოლი ლეთის-მეტყველისა.
53) მღვთის-მეტყველება, დოღმატიური სწავლა.
54) სჯა ქორწინებაზე მათესი.
55) ირმოლოგი, ძველია.
56) მღვთის-მეტყველება, ძრიელ ძველი წიგნია.
57) შირმილიანი, ლექსად.
58) ბიორგი თუმანოვის ლექსები, სულ ოც-და-თოთხმეტი ლექსია.
59) მიმოსვლა ძეროსისა და ძალიორისა, წიგნი პირველი, სულ რვა წიგნი, ერთ წიგნათ არის შეკრული.
60) წამება წმინდათა დედათა

სოფიოსი და ასულთა ძოზიდის და ალაპისა, სექტემბერს 1767 წელსა.
61) ძარაბადინი ცხენის ყოველ გვარი სწეულებისა, ნათარგმნი სპარსულით, ბაიონოვისაგან, 1723 წელსა.
62) საეტლო, ხელ-ნაწერი, 1764 წელსა.
63) ძსოთ სამღერალი, გადაწერილია 1750 წელსა.
64) სიტყვა ძნტონ ძათალიკოზისა ძართველთა, იმერთა, ჯავახთა, რომელთა მათ ეწოდების ქართველი.
65) საღმობა, მოწვევა დავით დაქცევა ზღვასა შინა მთერისა და ქუხილისა.
66) მოთხრობა მცირე, მასილი ღრუთისაგან, რიცხვთათვის დასაბამით დასასრულთა წელთა.
67) ჩაკარ დავრიშიანი.
68) დავუჯდომელი, ხელთ, ნაწერი, მეტეხის მღვდლის ძრისტესიას გადაწერილი.
69) ძნდერძის წიგნი ძნტონ ძათალიკოზისა, 1793 წ.
70) ძებით წიგნი ირაკლი საქართველოს მეფისადმი, თქმული იოანე დიაკონისა მიერ.
71) ძება ანბანზე და სხვა ლექსები, ერთ წიგნად.
72) ძამნი.
73) ბარამიანი, მეფე ვახტანგის ბძანებით არის ნათარგმნი, როგორც ბოლოს ფურცელშია მოხსენებული.
74) შვილდო ზირიანი, პოემა, პატარა წიგნია.

განსხვავებანი

თფილისის პირუბჭეთა მფარველის საზოგადოების გამგეობა სთხოვს ამ საზოგადოების დამწესებლებს და აგრეთვე ყველას, ვისაც საზოგადოების წევრობა ჰსურს, საწევრო ფული წარუდგინონ საზოგადოების ხაზინადარს უფ. სერგეევს, რომელიც იმყოფება ყოველ დღე თფილისის საურთიერაო ძრედიტის ბანკში დილის 9 1/2 საათიდან ვიდრე დღეის 1 1/2 საათამდინ. მისის იძვერატორებითის შძალდესობის ძავკასიის ნამესტნიკის ხსენეაულის საზოგადოებას უავგუსტოვის მფარველისაგან დამტკიცებულის წესდებით, ნამდვილმა წევრმა უნდა შეიტანოს ყოველ წელიწადს 3 მანეთი ანუ ერთხელ 30 მან., საპატიო წევრმა ერთხელ 300 მან. ყოველ წევრს, რომელიც ერთად

30 მანეთს შეიტანს საზოგადოების ხაზინაში, უვლება აქვს მიიღოს და დაიკიდოს განსაკუთრებული ნიშანი (მედალი).
ვისაც ჰსურს უფრო გარკვეული და დაწვრილებული ცნობები მიიღოს ამ საზოგადოებაზე ან რაიმე წინადადება შეიტანოს, შეუძლიან მიმართოს საზოგადოების სეკრეტარს უფ. ტრესკოვსკის, რომელიც ორშაბათობითა და ხუთშაბათობით (10 1/2 დამ 2 საათამდინ) იმყოფება ცხენების ქარხნის გამგეობის სადგომში (ბოლოვინის პროსპექტზე, სარაჯოვის სახლებში), სადაც არის აგრეთვე ამ საზოგადოების გამგეობაცა. (3-1)

ძალაძის გამგეობისაგან
თფილისის ძალაძის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, 1) რომ გამგეობის აღმასრულებელ ჩინოვნიკებს (исполнительные чиновники) მინდობილი აქვთ გამგეობისაგან, რომ ძალა დაატანონ ამ პირ

რთა, რომელთაც რომელიმე ვადასახალი წარსულ წლებისა ჯერ კიდევ არ შემოუტანიათ დარჯიშებული საჩქაროთ შემოატანინონ; 2) აღმასრულებელ ჩინოვნიკებს არა აქვთ უფლება, რომ ამ გვარ პირებს თვითონვე გამოართვან ვადაუნდელი ვადასახალი; იმათ მხოლოდ უნდა მოსთხოვონ ამ პირით ძალაძის გამგეობის კვიტანცია, რომ ეს ფული ძალაძის ხაზინაში შეტანილია. ი სამ გამო ყველა კვიტანციები, რომელზედაც ამ 20 მაისიდა აღმასრულებელ ჩინოვნიკების ხელი იქნება მოწერილი, არ მიიღება მხედველობაში და ამ გვარ კვიტანციების პატრონებს ხელ-ახლად მოეთხოვება ვადასახალი. (3-3)

თვის ანბარიში ნაზარქულის გამსახებელ-შემნახველ ამხანაგო ბისა

Table with 2 columns: Item name and Amount. Includes items like 'წილის ფული' (176 50), 'ზარალი' (10 84), 'ნაღდ ფულად' (3 66), 'ინვენტარში' (20).

პირველი იანვრიდან პირველს მაისამდის 1877 არის:

Table with 2 columns: Item name and Amount. Includes 'წილის ფული' (627 50), 'სარგებელი დაჭერილი ვაცესების და ახალი ვადის მიკემის დროს' (48 99), 'ღებრუნება ნაცესხის' (217), 'ჯარიმა' (46).

1-ს მაისს 1877 წელს არის:

Table with 2 columns: Item name and Amount. Includes 'წილის ფული' (627 50), 'წმინდა მოგება' (11 75), 'ბაცესებულო' (561 60), 'სამმართველოს ხარჯი' (37 25).

შამგებელი: ს. წერეთელი, მ. სესიოვი, ი. ზოდარელიძე.

Large table with multiple columns: 'რპ. ზზა.', 'დილა.', 'სალამ.', 'II კ.', 'III კ.', 'ცაცხლის გეგმა', 'შოზბა', 'ბირჟა', 'მაზანდა'. Contains financial and administrative data.